

Móra Ferenc 50-ik születésnapján

Kosztolányi Dezső, Pásztor Árpád, Laczkó Géza és Karinthy Frigyes nyilatkozik a magyar mezők énekeséről

(A Délmagyarország munkatársától.) Ma-napság, amikor az értéknélküliség, a felszí-nesség foglal le magának minden tömjént, min-den babért, az igazi érték, a hamisítatlan te-hetség pedig megértetlenül, mellőzve bujkál a magyar ugaron, kétszeres elégtétel nekünk, szegedieknek az a szeretet, amelyben Móra Ferencnek, a szegedi muzeum igazgatójának, mint írónak és publicisztának van része min-denütt, ahol beszélnek és értenek magyarul: gránicon innen és gránicon túl. Ez a szeretet nem hivatalos, sőt, ha nem profán a megállá-pítás, ellenzéki, csakazértis szeretet csak-azértis elismerés, csakazértis megértés, mint ahogy a kiskunok nemes városa, Félégyháza, amelynek homokjában nem termett még hi-zelgő szó sem a polcon lévő, a hatalmasok számára, csakazértis Mórát választotta meg országgraszoló lelkesedéssel díszpolgárává.

Móra Ferenc most ismét jubileumhoz érke-zik el, július 19-én tölti be életének ötvenedik esztendejét és ebből az ötven esztendőből több mint harmincat mondhat a magáénak az írás, az irodalom és tejesztvére, az újságírás.

Ha a félegyházi kiskunok a születés jogán követelik maguknak Mórát, mi, szegediek, élete jogán formálunk jusst rá. Mert öreg, szegedi redakciókban kezdte meg pályáját, szegedi betűvetők voltak a mesterei és fiatal szegedi betűvetőknek vált a mesterévé. Az élet és a gond itt festette meg fekete haját fehérre és a Tisza szegedi partján szívódott tele a lelke azok-kal a szépségekkel és igazságokkal, meglátá-sokkal és meghallásokkal, amelyek színesen kivirágzanak minden írásának minden során, szóljon az a pisai toronyról, vagy a granadai bikaviadalról, a szeptemberi emlékekről, vagy jó Isten foltozó szücséről. Minden írásában a szegedi buzamezők énekelnek és minél hosz-szabban hangzik, annál szebben szól ez az ének.

Szeged büszke lehet ötvenesztendős Mórá-jára, mert a Móra-írás, a Móra-szó többet használt ennek a városnak minden politikus barátságánál, minden idegen nagy jóindulatá-nál. Ha Szegedből igazi város lesz valamikor, az alapjában meg lehet majd találni Móra írásait, mert nagyon sok helyén a világnak Mórán keresztül vettek tudomást erről a ha-lárvárosra degradálódott szegény, gazdag vá-rosról.

Mórát nem a divat dobta felszínre, hiszen már régen beérkezett, amikor az irodalmi front élére került. Ötven életév és vagy har-mincesztendei írás, tudományos munkálkodás, önzetlen lelkesedés és fáradhatatlan tudás-gyűjtés volt az előjáték a nagyszerű célba-jutáshoz.

A fehérhaju, örökfiatal, ötvenéves Mórát most nagy, büszke és igaz szeretettel köszönti az egész magyar világ és a legigazabban, leg-összintébben és leglelkesebben a Délmagyaror-szág, amely magáénak mondhatja a buza-mezők énekesét, amelynek hasábjai mindig otthona volt a Móra-írások minden gyön-gyének.

Az ötvenéves fordulón néhány magyar író-t kerestünk fel, mondják el nek: mit jelent Móra Ferenc.

Kosztolányi Dezső

így beszélt:

— Mórát nagyon szeretem. Móra, aki az Alföld költője, azokat a pipacsziroket hozza az irodalomba, amiket otthon láttam gyermek-koromban és azokat az embereket szólaltatja meg, akiket nagyon szerettem.

Laczkó Géza

ezeket mondotta:

— A legelső, ami meglepi az embert Mórá-val kapcsolatban: rokonszenves, kedves írói megjelenése. Vannak, akik Napoleonként je-lennek meg az irodalmi életben és vannak, akik úgy érkeznek, mintha repülőgépen jön-nének. Móra úgy jelent meg a magyar iro-dalom területén, mint ahogy egy külföldi ál-

lam nagykövele diplomáciai fogadtatások al-kalmával derűsen, mosolyogva, rokonszenve-sen jelenik meg.

— Hogy mit értünk rokonszenven és szím-pátia alatt, azt én Móra esetében úgy értem, hogy rokonszenves azért, mert közeledésében legjobban magyar énünket látjuk felénk kö-zeledni. Írásaiban ráismerünk gyermekkori emlékeinkre, benyomásainkra, találkozásainkra, kis jelenségekre, amelyek talán jelentékte-lenek voltak az életünkben, de most, amikor csokorba kötve kapjuk őket, egyszerre felis-merjük jelentőségüket. Írásaiból érzelmes ma-gyar képe tűnik elénk, aki elmerül ugyan a külföldi irodalom és magyar őstörténet ku-tatásában, de csak azért, hogy ezekből a szel-lemi kalandozásokból mint izgalmasan ak-tuális magyar jelenjék meg előttünk. Ez ro-konszenves megjelenésének belső alapja.

— Külső köntöse: sajátos magyar nyelve, amelyben megtaláljuk a falu friss, harmatos vadvirágait és történelmi herbariumokból ki-került, régi, préselt virágokat és az egészet összefogja egy finom selyemszál, Móra eg-észen különös és egyéni mondatvezetése és ebbe belefűzve az ő bonhomájának csillámai.

— Mindezek okozzák, hogy Móra irodalmi megjelenésével azonnal meghódítja az olva-sót. Ezt tartom benne a legértékesebbnek, a legérdekesebbnek és a legegyénibbnek.

Pásztor Árpád

a következőket mondotta:

— Ha Móra Ferenc nevét hallom, úgy ér-zem, mintha illatos szénán feküdném és le-hunyt szempillámra melengető őszi nap sütné. Rózsaszínű fénybe borul minden. Meleg me-lankóliát rejt magában; szelíd, de az elmulás reszket benne, a nyár leszűrődése. Egy han-gulatba olvasztja magát a dolgokkal és min-dent előtt aranyos, csillogó fénye. Táját, em-

Házába hívatta a kiskisbörösi orvost és egy névtelen levél tartalma miatt leütötte

Tisztázódott a kiskisbörösi társadalmi botrány ügye

(A Délmagyarország munkatársától.) A Délmagyarország már beszámolt arról a tár-sadalmi botrányról, amely napok óta izgalom-ban tartja a közeli Kiskisböröst nyilvánosságát. A botrányban bűnügyi fejleményei is támad-tak, amelyek során az ügy főszereplőjét, Dóczy János kiskisbörösi közművesmestert ör-örizetbe vették, a szegedi ügyészség utasítására letartóztatták és beszállították a szegedi ügyészség fogházába. Dóczy János ellen su-lyos testi sértés címén indult meg az eljá-rás. A vizsgálat során azonban kiderült, hogy Dóczynak rendes foglalkozása van, vagyos és elkövetett cselekménye sem olyan súlyos, hogy további fogvatartása indokolt volna, amiért a vizsgálóbíró szerdán szabadlábra he-lyezte.

Dóczy szabadlábra helyezésével kapcsola-tban a kiskisbörösi botrány helyes megvilá-gításba került.

A szegedi ügyészséghez beérkezett első csendőri jelentés szerint ugyanis Dóczy János bosszúból orvul meglátogatta és leütötte dr. Grönczinger Antal kiskisbörösi községi orvost, aki életveszélyes sérüléseket szenvedett. Dóczyt az első csendőri jelentés alapján tartóz-tatta le az ügyészség. Később azonban az újabb csendőri jelentések arról szóltak, hogy a

A legbrilliansabb együttes:

**MYA MAY
CONRAD VEIDT
IVAN MOSJOUKINE**

csak felnőtteknek!
hétfőn, kedden a Belvárosiban.

bereket, történeteket »elmórást«, egyéni, te-hát művész. Derűje a benne élő polihisztor is beragyogja. Talán az egyetlen magyar író, aki harmóniát jelent.

Amikor

Karinthy Frigyes

csengettük fel telefonon és közöltük vele, hogy Móra Ferenc ötvenedik születésnapja alkalmá-ból kérünk tőle nyilatkozatot, a következőket mondotta:

— Nagyon szeretem Móra Ferencet, de hát mi a csodát mondjak róla ebből az alkalom-ból? Valami olyasmit irjon kérem, hogy elem-zéssel és jellemzéssel nem is akarom pótolni azt az egyszerű szót, amit az előbb mondot-tam. A személyes barátság révén is nagyon szeretem Mórát és boldogan emlékszem vissza arra a néhány órára, amit az ő társaságában legutóbb a szegedi muzeumban könyvek és ásványok között töltöttem.

— Hogy milyen kitűnő és nagyszerű em-bernek és írónak tartom Mórát, arra vonat-kozálag elmondom egy esetemet. A napokban zsufolt villamoson utazva, belenéztem egy uti-társam újságjába. Szórakozottan olvastam az egyik cikk címét, amely így szólt: »Megfilme-sítik Móra ásitásait«. Ma már tudom, hogy csak szórakozottságomban olvastam így a cí-met, mert Móra ásatásairól volt szó. Akkor azonban csodálkoztam ezen a népszerűsége-n, de hamarosan megnyugtattam magam és tel-jesen indokoltnak tartottam a dolgot, mert szerintem Móra ásitásai mulatságosabb, mint-ha más szellemeskedik. Hát valami ilyeneket írjon.

községi orvos sérülései nem súlyosak. Dóczyt a vizsgálóbíró is kihallgatta és kihallgatása után azonnal szabadlábra helyezte. A kihall-gatás után teljesen tisztázódott a botrány ügye.

Az eddigi megállapítások szerint Dóczy né-hány nappal ezelőtt névtelen levelet kapott. A névtelen levél az iparos feleségével kap-csolatban súlyosan meggyanúsította dr. Grönczinger Antal községi orvost. Az iparos a név-telen levél tartalmát minden gondolkodás nél-kül valónak fogadta el és elhatározta, hogy bosszút áll az orvoson. Ezért elküldte hozzá tanoncát azzal, hogy a házánál beteg van. A mit sem sejtő orvos készséggel tett eleget a kérésnek és azonnal az iparos házába sietett. Alig lépett be azonban a kapun, hátulról ha-talmas ütés érte. Az orvos összeesett az ütés sulya alatt, az iparos azonban tovább ütlegette, majd amikor látta, hogy már alig mozog, kerékpárra kapott és elmenekült.

Az orvost barátai azonnal autóra tették és beszállították a makói kórházba. A sérülések azonban nem bizonyultak súlyosnak, úgyhogy rövidesen elhagyhatja betegágyát. Dóczy el-len egyébként súlyos testi sértés címén indult meg az eljárás.

BELVÁROSI MOZI
Július 19., 20., 21-én
Péntek, szombat, vasárnap
NAFTALIN.
Heltai Jenő boházának filmváltzata 8 felvonásban.
Főszereplő: **D'Arrigó Kornél.**
Azonkívül: **Burleszkék.**
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.

KORZÓ MOZI
Július 19., 20., 21-én
Péntek, szombat, vasárnap
Petrovich Szeveliszláv és Marcella Albani
Főszereplésével: **AZ ORFEUM HERCEGE.**
Maurice Decobra nagysikerű regénye 7 felvonásban.
Azonkívül: **Burleszkék.**
Előadások kezdete 5, 7, 9, vasár- és ünnepnap 3, 5, 7, 9 órakor.